

مقدمه ای بر

تاریخ دامپزشکی

وَكَانَ مَعْجُوزًا أَتَقَاكَ إِنَّهُ لَجَسْرٌ هـ هـ هـ هـ هـ هـ هـ هـ هـ هـ

تألیف : دکتر جلال شایق

وَقَالَ مَنْ ادْخُلْ فَرَسًا يَمِينُ فَرَسَيْنِ وَقَدَّامِنِ انْ لَسِيْقُ قَوْمِ
قَارِ وَانْ ادْخُلْ وَقَدَّامِنِ انْ كَمْسِيْقُ فَلْيَسْرِ فَرَسًا هـ وَغَنَهُ
اِنَّهٗ قَالَ خَلْ شَيْءًا مَّا وَابَهُ الرِّجْلُ مَا طَلَّ الْاَثَلُثُ فَاَنْهَضَ مَرْتَقٍ

سرشناسه : شایق، جلال، ۱۳۵۶ -
 عنوان و نام پدیدآور : مقدمه‌ای بر تاریخ دامپزشکی/تألیف جلال شایق.
 مشخصات نشر : تبریز: پریور، ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری : ۱۴۴ ص.: مصور.
 شابک : 978-964-5714-79-4 : ۴۵۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فیفا
 یادداشت : کتابنامه .
 موضوع : دامپزشکی -- تاریخ
 رده‌بندی کنگره : ۶۱۵/۲۷۱۳۹۱ : SF ۶۱۵
 رده‌بندی دیویی : ۶۳۶/۰۸۹
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۶۹۳۷۱۹

انتشارات پریور

نام کتاب : مقدمه‌ای بر تاریخ دامپزشکی
 مؤلف : دکتر جلال شایق
 ناشر : انتشارات پریور
 ویراستار علمی و ادبی: دکتر پیمان میکانیلی
 نوبت چاپ : اول/۱۳۹۱
 قطع/تعداد صفحه : رقعی/۱۴۴
 تیراژ : ۱۰۰۰ نسخه
 شابک : ۹۷۸ - ۹۶۴ - ۵۷۱۴ - ۷۹ - ۴

نشانی ناشر و مرکز پخش: تبریز- میدان شهرداری- روبروی پمپ بنزین تلفن: ۰۴۱۱-۵۵۵۵۲۵۰

Email: Entesharate_parivar@yahoo.com

فصل اول: جهان باستان

سپیده‌دم تاریخ و حیوانات.....	۷
۱- عصر حجر.....	۷
۲- عصر فلز.....	۸
دامپزشکی و پزشکی قرون ابتدایی بشری.....	۸
تمدن بین‌النهرین.....	۱۰
۱- سومریان.....	۱۰
تاریخ پزشکی و دامپزشکی دوران سومریان.....	۱۱
۲- تمدن بابل.....	۱۳
۳- سایر اقوام و ورود اسب به بین‌النهرین.....	۱۴
قوم یهود.....	۱۵
مصر باستان.....	۱۷
هندوستان.....	۲۱
دامپزشکی چین.....	۲۴
دامپزشکی یونان.....	۲۷
نظریه اخلاط چهارگانه.....	۳۱
تمدن اسکندریه.....	۳۶
دامپزشکی روم.....	۳۷
ظهور جالینوس و پیشرفت‌های طبی.....	۴۴
دامپزشکی بیزانس.....	۴۸
ایران باستان.....	۵۶

- اساطیر ایرانی..... ۵۷
- زرتشت و اوستا..... ۵۹
- هخامنشیان، اشکانیان و ساسانیان..... ۶۲

فصل دوم: قرون وسطی

- تمدن اسلامی..... ۶۷
- کتابهای دامپزشکی فارسی دوران اسلامی..... ۱۰۱
- کتابهای دامپزشکی ترکی دوران اسلامی..... ۱۰۵
- قرون وسطا در اروپا..... ۱۰۶
- عصر جدید..... ۱۱۰
- دامپزشکی معاصر ایران..... ۱۴۰
- منابع..... ۱۴۲

مقدمه

آنچه پیش روی خواننده محترم قرار دارد، گزارش تلگراف گونه، از تاریخ بیولوژی است که به اقتضا، مطالب مربوط به دامپزشکی آن برجسته شده و نگارنده آن را در طول یک ترم تدریس درس تاریخچه و قوانین دامپزشکی نگاشته است تا شاید بتوان به استناد این وجیزه حداقل دانسته‌های تاریخ علم در زمینه مورد اشاره را به متعلمین عزیز انتقال داد، اگرچه مطالعه آن به عنوان پیش درآمد به تمامی دامپزشکان و دامپروران و سایر شاخه‌های علوم طبیعی توصیه می‌شود.

در کشور ما خوشبختانه چند مورد مطالعه عمیق تاریخی در خصوص دامپزشکی وجود دارد، خاصه کتاب ارزشمند حضرت استاد دکتر حسن تاجبخش که به حق سنگ بنای مطالعات ایرانی و اسلامی تاریخ دامپزشکی در کشور ما محسوب می‌شود، ولی به دلیل حجم مطالب کتاب و اقتضای عصر مدرنی که در آن زندگی می‌کنیم غالباً مورد مطالعه مخاطبان اصلی خود قرار نمی‌گیرد. بی‌تعارف تحقیق عمیق ایشان در خصوص دامپزشکی در ایران قبل و بعد از اسلام و حتی دوره معاصر در کشور ما به قدری جامع است که افزودن سطری جدید به دانسته‌های گردآوری شده دامپزشکی ایران بسیار سخت می‌نماید.

با وجود چنین منبعی، فقر اطلاعات قشر دامپزشک از تاریخچه رشته مورد مطالعاتشان بسیار مشهود است و حتی ارائه واحد درسی تاریخچه و قوانین دامپزشکی که هر از چند گاهی توسط برخی از دانشکده‌های دامپزشکی نیز ارائه می‌گردد کیفیت لازم را نداشته و گاه حتی تأسف برانگیز است.

در این اثر سعی شده است تا اطلاعات لازم در خصوص تاریخچه بیولوژی به ویژه دامپزشکی در ایران و جهان ارائه گردد، تاریخچه‌ای که سیر تحول دامپزشکی را از ابتدای تمدن بشری تا عصر حاضر در برمی گیرد. لذا سیر تاریخی علم دامپزشکی و نیز رشته‌های موثر در تاریخ رشته‌ی مذکور به صورت موجز بیان شده و نیز اگرچه محدود، سعی شده است محتوای علمی این تاریخ جهت ایجاد پیوند با دامپزشکی سنتی مورد اشاره قرار گیرد.

خواننده محترم در حین مطالعه کتاب که سعی شده از متنی خواندنی برخوردار باشد، با سیر دامپزشکی در جهان آشنا می‌گردد و نیز امید است مطالعات کتب تاریخی مفصل دامپزشکی و پزشکی که به تاریخ ایرانی و اسلامی مربوط می‌شوند را مقدمه‌ای در خور باشد تا شاید توانسته باشیم با ایجاد علاقه، خوانندگان را به مطالعه کتب مذکور ترغیب نمائیم.

در این کوشش لازم است از جناب آقای جعفر حسن زاده که در تهیه برخی از منابع یاری‌گر بودند، آقای عقیل ندایی که در انجام مراحل تایپ کتاب همت بی‌دریغ داشتند و نیز دوست بزرگوارم آقای دکتر بهمان میکائیلی که زحمت بازخوانی و ویراستاری متن کتاب را به عهده گرفتند شکر و قدردانی نمایم.

جلال شایق